

UCHWAŁA NR X/123/25
RADY MIEJSKIEJ W CHOJNICACH
z dnia 10 marca 2025 r.

w sprawie nadania nazwy ronda.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940), uchwała się, co następuje:

§ 1. Nadaje się nazwę Jana Daniela Titiusa rondu u zbiegu ulic: Wisławy Szymborskiej, Człuchowskiej i księdza kardynała Józefa Glempa w Chojnicach, zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

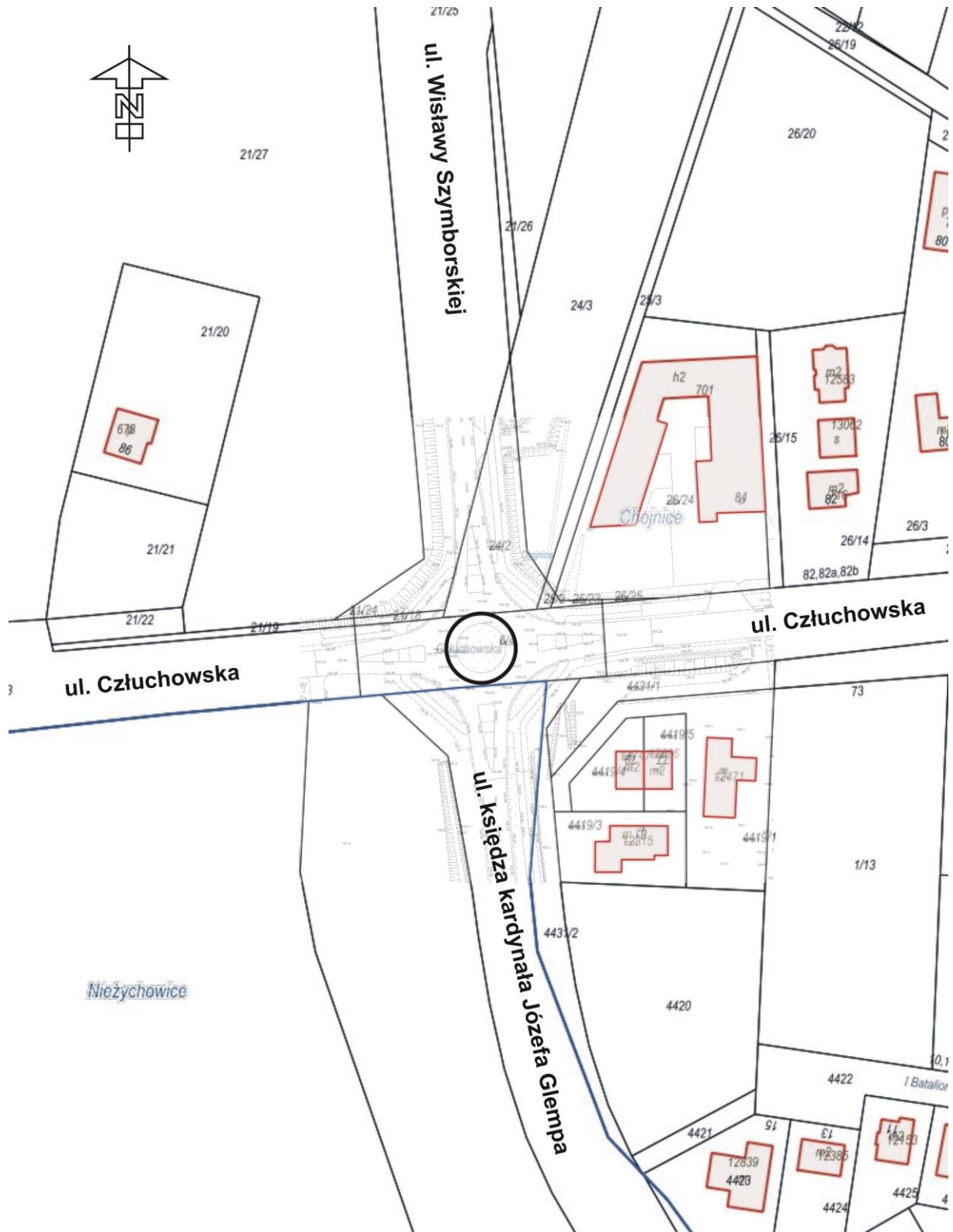
§ 2. Integralną częścią uchwały jest uzasadnienie stanowiące załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały zleca się Burmistrzowi Miasta Chojnice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Maciej Polasik

Uzasadnienie

Jan Daniel Tietz (zlatynizowany jako Titius), urodzony 2 stycznia 1729 r. w Chojnicach, to postać wybitna, której dokonania naukowe zyskały międzynarodowe uznanie. W jego rodzinnym mieście brak jednak odpowiedniego upamiętnienia, które przypominałoby mieszkańcom o tej niezwyklej postaci, będącej jednym z najwybitniejszych uczonych XVIII wieku. Nazwanie ronda jego imieniem stanowiłoby akt sprawiedliwości dziejowej i podkreślenie związku Chojnic z osobą, której prace wpłynęły na rozwój nauki.

Jan Daniel Titius pochodził z rodziny kupieckiej. Po śmierci ojca jego wychowaniem zajął się wuj, Michał Krystian von Hanow - gdański profesor, który zadbał o solidne wykształcenie młodego Titiusa. Po ukończeniu gimnazjum wstąpił na Uniwersytet w Lipsku, gdzie szybko zdobył tytuł magistra, a później rozpoczął karierę akademicką, ostatecznie obejmując katedrę w Wittenberdze. Przez czterdzieści lat swojej pracy naukowej zajmował się filozofią, matematyką, fizyką, biologią, teologią oraz historią.

Titius zasłynął przede wszystkim dzięki sformułowaniu prawa regulującego odległości planet od Słońca, które po raz pierwszy opisał w 1766 r. Choć prawo to niesłusznie stało się znane jako reguła Bodego, to właśnie Titius był jego autorem. Jego prace miały ogromne znaczenie w rozwoju astronomii i przyczyniły się do odkrycia planetoidy Ceres. Międzynarodowe środowisko naukowe doceniło jego dorobek, nadając jego imię kraterowi na Księżycu oraz asteroidzie Titius (1998 Titius).

Osiągnięcia Titiusa wykraczały jednak daleko poza astronomię. Publikował prace z zakresu fizyki i biologii, w tym monografie dotyczące termometrii, klasyfikacji minerałów, roślin i zwierząt, a także tłumaczenia dzieł filozoficznych, takich jak Próby Michela de Montaigne. Jego działalność miała na celu popularyzację nauki - redagował czasopisma, tłumaczył dzieła obcych autorów, wydawał tanie przedruki ważnych dzieł i szerzył wiedzę wśród szerszego grona odbiorców. Nieustannie też promował rodzinne Chojnice publikując dzieła z zakresu historii miasta. Dzięki niemu jesteśmy w posiadaniu obszernej relacji o uczonych chojniczanach, którzy zasłynęli na międzynarodową skalę.

Mimo że Titius był osobą wszechstronną i niezwykle pracowitą, jego dorobek w rodzinnym mieście pozostaje niemal zapomniany. Brakuje w Chojnicach miejsca, które przypominałoby o człowieku, który swoją działalnością naukową wpisał się w historię światowej nauki. Upamiętnienie go poprzez nazwanie ronda jego imieniem stanowiłoby nie tylko wyraz uznania dla jego osiągnięć, ale również zachętę do refleksji nad rolą wiedzy i nauki w życiu społeczeństw.

Taki gest miałby również wymiar edukacyjny. Umieszczenie tablic informacyjnych przy rondzie mogłoby przybliżyć mieszkańcom oraz turystom życie i dokonania tego wybitnego uczonego, który urodził się właśnie tutaj. Dodatkowo, inicjatywa ta wzmocniłaby lokalną tożsamość i przypominała, że Chojnice były kolebką wybitnych jednostek.

Jan Daniel Titius to postać, której życie i praca symbolizują pasję do nauki i przekraczanie granic ludzkiej wiedzy. Uhonorowanie jego imienia w przestrzeni publicznej byłoby aktem należnego hołdu, a także przypomnieniem, że nawet w niewielkim mieście mogą rodzić się wielkie umysły. Chojnice zasługują na to, by ich historia była opowiadana przez pryzmat takich wybitnych postaci, jak Jan Daniel Titius.

Dnia 19 lutego 2024 r. na LV posiedzeniu Zespół ds. Nazewnictwa Miejskiego i Upamiętniania zaakceptował zaproponowaną nazwę Jana Daniela Titiusa dla ronda zlokalizowanego u zbiegu ulic: Wisławy Szymborskiej, Człuchowskiej i księdza kardynała Józefa Glempa w Chojnicach.

W dniach od 14 do 24 lutego 2025 r. przeprowadzono konsultacje z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego projektu uchwały w sprawie nadania nazwy Jana Daniela Titiusa rondy u zbiegu ulic: Wisławy Szymborskiej, Człuchowskiej i księdza kardynała Józefa Glempa w Chojnicach. W okresie konsultowania projektu ww. uchwały zgłoszono jedną pozytywną opinię popierającą wskazaną nazwę ronda.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Maciej Polasik